

VILNIAUS UNIVERSITETAS
ВИЛЬНЮССКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
VILNIUS UNIVERSITY

RUSIJOS MOKSLŲ AKADEMIJOS SLAVISTIKOS INSTITUTAS
ИНСТИТУТ СЛАВЯНОВЕДЕНИЯ РОССИЙСКОЙ АКАДЕМИИ НАУК
INSTITUTE OF SLAVISTICS, RUSSIAN ACADEMY OF SCIENCES

LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTAS
ИНСТИТУТ ЛИТОВСКОГО ЯЗЫКА
INSTITUTE OF THE LITHUANIAN LANGUAGE

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS
СЕЙМ ЛИТОВСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
SEIMAS OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA

**Tarptautinė mokslo konferencija
akademikui Vladimirui TOPOROVUI atminti**

**BALTAI IR SLAVAI:
DVASINIŲ KULTŪRŲ SANKIRTOS**

Programa

Vilnius, 2011 m. rugsėjo 14–16 d.

**Международная научная конференция,
посвященная академику В. Н. ТОПОРОВУ**

**БАЛТЫ И СЛАВЯНЕ:
ПЕРЕСЕЧЕНИЯ ДУХОВНЫХ КУЛЬТУР**

Программа

Вильнюс, 14–16 сентября 2011 г.

**International Conference
dedicated to the memory of academician Vladimir TOPOROV**

**THE BALTS AND THE SLAVS:
INTERSECTIONS OF SPIRITUAL CULTURES**

Programm

Vilnius, September 14–16, 2011

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS
ОРГКОМИТЕТ КОНФЕРЕНЦИИ
CONFERENCE COMMITTEE

Viačeslavas Ivanovas, pirmininkas (Rusijos MA Slavistikos institutas;
Kalifornijos universitetas, Los Andželas)

Juozas Budraitis

Tatjana Ciojan (Rusijos MA Slavistikos institutas)

Artūras Judžentis (Vilniaus universitetas, Lietuvių kalbos institutas)

Nijolė Laurinkienė (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas)

Gintaras Songaila (Lietuvos Respublikos Seimas)

Valentinas Stundys (Lietuvos Respublikos Seimas)

Bonifacas Stundžia (Vilniaus universitetas)

Vytautas Tumėnas (Lietuvos istorijos institutas, Etninės kultūros globos taryba)

Jolanta Zabarskaitė (Lietuvių kalbos institutas)

Marija Zavalova (Rusijos MA Slavistikos institutas)

**Konferencija vyks Lietuvos Respublikos Seime
Vilnius, Gedimino pr. 53**

Конференция состоится в Сейме Литовской Республики
Вильнюс, пр. Гедиминаса 53

The conference will take place at the Seimas of the Republic of Lithuania
Vilnius, Gedimino ave. 53

KONFERENCIJĄ REMIA

Lietuvos mokslo taryba
Vilniaus universiteto Filologijos fakultetas

СПОНСОРЫ КОНФЕРЕНЦИИ

Совет науки Литвы
Филологический факультет Вильнюсского университета

CONFERENCE SPONSORS

Research Council of Lithuania
Faculty of Philology, Vilnius University

RUGSĖJO 14 D., TREČIADIENIS
14 СЕНТЯБРЯ, СРЕДА
SEPTEMBER 14, THURSDAY

Seimo III rūmų Konferencijų salė
III здание Сейма, Конференц-зал
Building III of the Seimas, Conference Hall

9.00–10.00

Registracija. Vladimiro Toporovo memorialinės parodėlės apžiūra

Регистрация. Осмотр мемориальной выставки Владимира Николаевича Топорова
Registration. Viewing the Vladimir Toporov memorial exhibition

10.00–10.30

Sveikinimai/Приветствия/Greetings

Viačeslavas Ivanovas, Rusijos mokslų akademijos Slavistikos institutas; Kalifornijos universitetas, Los Andželas (įrašas)

Česlovas Stankevičius, Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotojas

Juras Banys, Vilniaus universiteto prorektorius

Jolanta Zabarskaitė, Lietuvių kalbos instituto direktorė

10.30–12.00

APSKRITASIS STALAS
КРУГЛЫЙ СТОЛ
ROUND TABLE

Vadovauja Tatjana Civjan
Ведет Татьяна Владимировна Цивьян
Chaired by Tatiana Civyuan

Татьяна Владимировна Цивьян, Мария Вячеславовна Завьялова. Balto-slavica в научном наследии В.Н. Топорова: *перспективы* / Tatjana Civjan, Marija Zavjalova. Balto-slavica V. Toporovo moksliniame palikime: *perspektyvos*

Algirdas Sabaliauskas. Vladimiro Toporovo kelias

Juozas Budraitis. Vladimiras Toporovas ir Jurgio Baltrušaičio namai Maskvoje

Бьёрн Вимер. О наслоении ареальных черт в балто-славянском пограничье / Bjornas Vimeris. Apie arealinių ypatybių susisluoksniavimą baltų ir slavų paribyje

Bronė Stundžienė. Arealiniai folkloro tyrimai: ar tai jau praeitis?

13.00–14.30

APSKRITASIS STALAS
КРУГЛЫЙ СТОЛ
ROUND TABLE

Vadovauja Tatjana Civjan
Ведет Татьяна Владимировна Цивьян
Chaired by Tatiana Civyuan

Николай Павлович Антропов. Семантизация субституции сакрального имени в мини-тексте: *Макар(-ка) : Марк(-а) / Nikolajus Antropovas*. Sakralinio vardo substitucijos semantizacija minitekste: *Makar(-ka) : Mark(-a)*

Павел Лавринец. Трансформации вильнюсского предания о василиске / Vilniaus legendos apie basiliską transformacijos

Skirmantas Valentas. Antroponimų destrukcijos grožis poezijoje: *Gediminas*

Pertrauka/Перерыв/Break

15.00–17.00

VAKARINIS POSĖDIS
ВЕЧЕРНЕЕ ЗАСЕДАНИЕ
AFTERNOON SESSION

Vadovauja Nikolajus Kazanskis
Ведет Николай Николаевич Казанский
Chaired by Nikolay Kazanskiy

Николай Николаевич Казанский. Преодоление ограничений при лингвистической реконструкции (опыт В.Н. Топорова) / Nikolajus Kazanskis. Kaip įveikti lingvistinės rekonstrukcijos apribojimus (V. Toporovo patirtis)

Александр Евгеньевич Аникин. О дискуссии В.Н. Топорова и О.Н. Трубачева по балто-славянской проблематике / Aleksandras Anikinas. Apie V. Toporovo ir O. Trubačiovo diskusiją baltų ir slavų santykių klausimu

Sergejus Temčinas. Kada ir kaip rusėnų kalba įsitvirtino Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje

Miguel Villanueva Svensson. Rytų ir vakarų baltų kalbos iš baltų-slavų prokalbės perspektyvos

Algirdo Tarvydo filmas apie Vladimirą Toporovą „Lietuviai laike ir erdvėje“
Lietuvių kalbos institute (P. Vileišio g. 5).

Фильм Альгирдаса Тарвидаса о В. Н. Топорове «Литовцы во времени и пространстве» в Институте литовского языка (ул. П. Вилейшэ 5)

A film by Algirdas Tarvydas about Vladimir Toporov „The Lithuanians in Time and Space“ at the Institute of Lithuanian Language (P. Vileišio str. 5).

**RUGSĖJO 15 D., KETVIRTADIENIS
15 СЕНТЯБРЯ, ЧЕТВЕРГ
SEPTEMBER 15, WEDNESDAY**

**Seimo I rūmų Konstitucijos salė
I здание Сейма, зал Конституции
Building I of the Seimas, Constitution Hall**

9.00–13.00

**RYTINIS POSĖDIS
УТРЕННЕЕ ЗАСЕДАНИЕ
MORNING SESSION**

Vadovauja Aleksandras Anikinas
Ведёт Александр Евгеньевич Аникин
Chaired by Aleksandr Anikin

Вячеслав Всеволодович Иванов. Границы митраизма в свете работ В.Н. Топорова (видеозапись) / Viačeslavas Ivanovas. Mitraizmo ribos remiantis V. Toporovo darbais (videoįrašas)

Václav Blažek. *Perkūnas* versus *Perun*

Dainius Razauskas. *Balvonas*: skolinys ar veldinys?

Pertrauka/Перерыв/Break

Grasilda Blažienė. Prūsiški onimai lenkų kalbos aplinkoje

Игорь Кошкин. Древнейшие славизмы в латышском языке: некоторые проблемы исторической реконструкции / Igoris Koškinas. Seniausi latvių kalbos slavizmai: kai kurios istorinės rekonstrukcijos problemos

Ilja Lemeškin. Lietuvių protėvynė čekų žemėse. Baltų ir slavų kalbų santykiai bei čekų tautinis atgimimas

14.00–17.30

**VAKARINIS POSĖDIS
ВЕЧЕРНЕЕ ЗАСЕДАНИЕ
AFTERNOON SESSION**

Vadovauja Bonifacas Stundžia
Ведет Бонифацас Стунджа
Chaired by Bonifacas Stundžia

Eugen Hill. Inheritance and secondary similarities in the inflectional morphology of Baltic and Slavic / Paveldėtos ir antrinės baltų ir slavų kaitybinės morfologijos bendrybės

Ilja A. Seržant. Denominal origin of some verbs in *-ėti* in Baltic and Slavic / Vardažodinė kai kurių veiksmažodžių su *-ėti* kilmė

Kirill Kozhanov. Lietuvių kalbos priešdėlio *da-* semantika arealiniame kontekste

Pertrauka/Перерыв/Break

Elvyra Usačiovaitė. Baltų aukojimas ir jo reliktai lietuvių tradicijoje
Vytautas Tumėnas. Baltų ir slavų tekstilės geometrinių raštų pavadinimų (nomenklatūros) ir pavidalų (formos) bendrybės
Darius Kuolys. Vilniaus ir Maskvos pasakojimai apie pradžią: kilmės mitų galia

Pasivaikščiojimas po Vilniaus senamiestį su vadovu
Прогулка с гидом по старому городу
Old city guided sightseeing

**RUGSĖJO 16 DIENA, PENKTADIENIS
16 СЕНТЯБРЯ, ПЯТНИЦА
SEPTEMBER 16, FRIDAY**

**Seimo III rūmų Europos informacijos centras
III здание Сейма, Центр информации ЕС
Building III of the Seimas, EU Information Center**

9.00–13.00

**RYTINIS POSĖDIS
УТРЕННЕЕ ЗАСЕДАНИЕ
MORNING SESSION**

Vadovauja Zigmąs Zinkevičius
Ведёт Зигмас Зинкявичюс
Chaired by Zigmąs Zinkevičius

Райнер Эккерт. К балто-славянским пересечениям в духовной культуре: обряд волочения колоды; оборотни и похищение невесты; боец с медведем и некоторые другие / Raineris Ekertas. Apie baltų ir slavų dvasinių kultūrų sankirtas: trinkos vilkimas; vilkolakiai ir nuotakos pagrobimas; kova su lokiu ir kai kurie kiti atvejai

Nijolė Laurinkienė. Lietuvių deivės Krūminės prigimtis, funkcijos, jos analogai rytų ir pietų slavų tradicijose

Рита Балкуте, Владимир Леонидович Кляус. Рассказы о Большом Змее в Литве и в Забайкалье (Король змей и Полоз): опыт сопоставительного анализа сюжетики / Rita Balkutė, Vladiras Kliausas. Pasakojimai apie Didžiąją gyvatę Lietuvoje ir Užbaikalėje (Gyvačių karalius ir Žaltys): gretinamosios siužetų analizės patirtis

Pertrauka/Перерыв/Break

Мария Вячеславовна Завьялова. Мотив поедания животными друг друга в заговорах балто-славянского ареала / Marija Zavjalova. Gyvūnų vienas kito ėdimo motyvas baltų ir slavų arealo užkalbėjimuose

Татьяна Володина. Еще раз о «литовском колтуне», или мифосемантика болезни в межэтническом контексте / Tatjana Volodina. Dar kartą apie „lietuvišką kaltūną“, arba ligos mitosemantika tarptoliniame kontekste

Светлана Игоревна Рыжакова. Движение тела и души на Кладбищенском празднике латышей / Svetlana Ryžakova. Kūno ir dvasios kelionė latvių Mirusiųjų minėjimo dieną

13.00–13.30

**Spaudos konferencija Spaudos konferencijų salėje
Пресс-конференция в Зале пресс-конференций
Press-Conference at the Press-Conference Hall**

14.00–17.00

VAKARINIS POSĖDIS
ВЕЧЕРНЕЕ ЗАСЕДАНИЕ
AFTERNOON SESSION

Vadovauja Raineris Ekertas
Ведёт Райнер Эккерт
Chaired by Rainer Eckert

Zigmas Zinkevičius. Vilnijos lenkakalbių gyventojų pavardžių kilmė

Pēteris Vanags. Senosios rusų kalbos poveikis ankstyvajam latviškam krikščioniškam diskursui

Bonifacas Stundžia. Baltų ir slavų kalbų santykių problematika *Baltisticoje*

Евгения Львовна Назарова. А.Ф. Гильфердинг и литовская кириллица: о роли ученого в русификации балтийских языков / Jevgenija Nazarova. A. Hilferdingas ir lietuvių kirilika: apie mokslininko vaidmenį rusifikuojant baltų kalbas

Pertrauka/Перерыв/Break

Konferencijos apibendrinimas. Planai ir perspektyvos
Итоги конференции. Планы и перспективы
Conference summary. Plans and perspectives

Ekskursija po Vilniaus universitetą
Экскурсия по Вильнюсскому университету
An excursion to Vilnius University

**RUGSĖJO 17 DIENA, ŠEŠTADIENIS
17 СЕНТЯБРЯ, СУББОТА
SEPTEMBER 17, SATURDAY**

9.00–18.00

Ekskursija į Česlovo Milošo tėviškę (Kėdainiai ir jų apylinkės).
Išvykstame nuo Seimo rūmų

Экскурсия по местам Чеслава Милоша (Кедайняй и окрестности).
Отъезд от здания Сейма.

An excursion to memorial places of Czeslaw Milosz (Kėdainiai and environments).
Departure from Seimas building

Pranešimų reglamentas: posėdžiuose – 20 min., Apskritojo stalo posėdyje – 15 min., pasisakymas diskusijose – 5 min.

Reglamentas докладов: на заседаниях – 20 мин., на круглом столе – 15 мин., выступления в прениях – 5 мин.

Time limit for presentations: 20 min. at sessions; 15 min. at the Round table, 5 min. for discussions.

Klaustytojus prašom registruotis el. paštu: nijole.balciuniene@lrs.lt arba janina.antanaviciene@lrs.lt. Taip pat telefonu: (8 5) 239 6334.